

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Tdo/31/2014
Identifikačné číslo spisu:	5611010189
Dátum vydania rozhodnutia:	27.11.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Štefan Michálik
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:5611010189.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Štefana Micháлика a sudcov JUDr. Petra Hatalu a JUDr. Daniela Hudáka na neverejnom zasadnutí konanom 27. novembra 2014 v Bratislave v trestnej veci obvineného Q. T. pre pokračovací zločin falšovania, pozmeňovania a neoprávnenej výroby cenných papierov a peňazí spolupáchateľstvom podľa § 20 k § 270 ods. 2 Tr. zák., o dovolaní obvineného proti rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš z 10. júna 2013, sp. zn. 1T 75/2011, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline z 25. marca 2014, sp. zn. 1To 9/2014, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného Q. T. sa o d m i e t a.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš z 10. júna 2013, sp. zn. 1T 75/2011, bol o.i. obvinený Q. T. uznaný vinným zo spáchania pokračovacieho zločinu falšovania, pozmeňovania a neoprávnenej výroby cenných papierov a peňazí spolupáchateľstvom podľa § 20 k § 270 ods. 2 Tr. zák., a to na tom skutkovom základe, že

1/ dňa 30. marca 2007 v presne nezistenom čase po predchádzajúcej vzájomnej dohode šiel obvinený Q. T. ako vodič na ním zabezpečenom motorovom vozidle zn. Ford Focus, tmavočervenej farby s nezisteným evidenčným číslom začínajúcim sa na T., s V. S., nar. X. V. XXXX, trvale bytom R., K. XXX/XX, do Žiliny, za účelom použitia falošných bankoviek, ktorými disponoval V. S., kde pri platení za cestovný lístok na Železničnej stanici v Žiline jednu z nich - nominálnej hodnoty 1 000 Sk (sériového čísla P: XXXXXXXXX), V. S. použil ako pravú, počas toho sa Q. T. zdržiaval opodiaľ a následne si výdavok vo výške asi 900 Sk (29,87 eura) v zmysle skoršej dohody rozdelili na polovicu,

2/ dňa 1. apríla 2007 v presne nezistenom čase šiel Q. T. po predchádzajúcej vzájomnej dohode s J. M., nar. XX. F. XXXX, bytom R., K. XXX/X, a V. S., nar. X. V. XXXX, trvale bytom R., K. XXX/XX, na motorovom vozidle zn. Ford, ktoré zabezpečil Q. T., do Ružomberka za účelom použitia falošnej bankovky nominálnej hodnoty 1 000 Sk pri platení, pričom boli dohodnutí, že výdavok si medzi sebou rozdelia, označenú bankovku sériového čísla P XXXXXXXXX, ktorú získal skôr od V. S., použil J. M.

ako pravú v pokladni na Železničnej stanici v Ružomberku, bankovku sa im však nepodarilo rozmeniť, lebo pokladník pre pochybnosť o pravosti bankovky žiadal od neho preukaz totožnosti, a preto z miesta činu odišli.

Za to bol obvinenému Q. T. uložený podľa § 270 ods. 2, § 38 ods. 3, § 36 písm. j/ Tr. zák. trest odňatia slobody vo výmere 7 rokov, na výkon ktorého bol podľa § 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. zaradený do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom strázenia.

Proti vyššie uvedenému rozsudku podal obvinený Q. T. odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Žiline na verejnom zasadnutí konanom 25. marca 2014 rozsudkom, sp. zn. 1To 9/2014 takým spôsobom, že podľa § 321 ods. 1 písm. d/, písm. e/, ods. 3 Tr. por. napadnuté rozhodnutie vo výroku o treste zrušil a rozhodujúc podľa § 322 ods. 3 Tr. por. obvineného sám odsúdil podľa § 270 ods. 2, § 38 ods. 3, § 36 písm. j/, § 39 ods. 1 Tr. zák. k trestu odňatia slobody vo výmere 3 rokov a 6 mesiacov, na výkon ktorého ho zaradil podľa § 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom strázenia.

Dňa 7. apríla 2014 bolo na Okresný súd Liptovský Mikuláš doručené dovolanie obvineného Q. T., smerujúce voči rozsudku odvolacieho súdu (z jeho odôvodnenia však vyplýva, že sa napáda aj konanie na prvostupňovom súde), ktoré tento podal prostredníctvom svojho obhajcu a kde ako dovolacie dôvody označil dôvody uvedené v § 371 ods. 1 písm. c/, písm. i/ Tr. por.

Pokiaľ ide o odôvodnenie dovolacieho dôvodu v zmysle § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., tak v tejto súvislosti obvinený uviedol, že konanie opísané v skutku 1/ a 2/ kladené mu za vinu nie je spôsobilé byť posúdené ako trestné podľa § 270 ods. 2 Trestného zákona, keďže sa tu vždy len jedna osoba dopustila trestného konania spočívajúceho v daní falošných peňazí ako pravých. Konkrétne v prípade prvého skutku išlo o S. a v prípade skutku druhého o M.. Okresný a ani krajský súd nevysvetlili, v čom má spočívať jeho spolupáchateľstvo ku konaniu, ktoré sa stalo pri daní týchto bankoviek ako pravými menovanými svedkami (na mieste činu nebol, svedkom S. či M. nijako nepomáhal a ani v čase dania falošných bankoviek nebol s nimi nijak súčinný). Obvinený má za to, že o spolupáchateľstve je možné hovoriť len v prípade preukázania participácie inej osoby na samotnom akte odovzdania falošnej bankovky ako pravej, čo v praktickej rovine umožňuje hodnotiť ako spolupáchateľa len osobu, ktorá súčasne s páchatelom drží bankovku v rukách v momente jej spoločného odovzdávania ako pravej. Nestačí ak iná osoba od páchatela vie o zámere páchatela v budúcnosti použiť falošnú bankovku na platenie (v takom prípade by mohlo ísť nanajvýš o neoznámenie trestného činu podľa § 340 Tr. zák., resp. nepreukázanie trestného činu podľa § 341 Tr. zák.). Z uvedených dôvodov bolo preto podľa názoru obvineného na daný prípad nesprávne aplikované ust. § 20 Tr. zák. Výklad tohto ustanovenia ako i ust. § 270 ods. 2 Tr. zák., ktoré v poslednej alternatíve (dá ako pravé) jednoznačne vymedzuje špeciálny subjekt, kritéria ktorého nie sú aplikovateľné na jeho osobu, zo strany konajúcich súdov bol nesprávny, takpovediac rozširujúci prvky trestnoprávnej zodpovednosti nad rámec zákonom určenej normy.

Ďalšia skutočnosť, ktorú obvinený namietal v podanom dovolaní je, že konajúce súdy na nimi zistený a v rozsudku vymedzený skutok nesprávne aplikovali tiež ust. § 34 ods. 4, ods. 5 písm. a/ Tr. zák., resp. čl. 49 ods. 3 Charty základných práv Európskej únie, podľa ktorého prísnosť trestov nesmie byť neprimeraná trestnému činu. Hoci si nesmierne váži právny záver odvolacieho súdu o použití ust. § 39 Tr. zák. (s ohľadom na neprimeranosť dĺžky doterajšieho konania), domnieva sa, že ak by súd prihliadol aj k obsahu vyššie uvedených ustanovení, nebol by dospel k záveru o potrebe ukladania nepodmienečného trestu odňatia slobody. V tomto smere poukázal na to, že ak aj konajúce súdy dospeli k záveru o jeho vine, nemohli si nevšimnúť, že: od spáchania skutkov uplynulo 7 rokov, počas ktorých bolo v danej veci vedené trestné stíhanie, ktoré on žiadnym spôsobom nemaril a nijak negatívne neovplyvnil jeho trvanie; dnes už Slovenská koruna nie je platnou menou, teda nie je možné jej falšovanie; posudzovaný skutok nemá neodstrániteľný následok, pričom ak by sa tento mohol kvantifikovať finančne, potom by išlo o skutok v rozsahu 2 x 33 euro; v danom prípade použité falzifikáty boli až primitívne vyrobené, keď ich kvalita bola určená ako stupeň 5 - nepodarený falzifikát; počas trestného stíhania pokračoval v doterajšom riadnom vedení života, nebol trestne ani inak stíhaný,

je zamestnaný a má vlastnú rodinu a jedno dieťa; nikdy nemal v rukách žiadnu falošnú bankovku a nijak sa nezúčastňoval ich výroby; podľa záverov súdov bol len spolupáchateľ, ktorý sa aktívne na samotnom skutku nijak nezúčastnil. V kontexte spomenutých okolností vyznieva potom podľa obvineného aj odvolacím súdom reparovaný trest vo výmere 3,5 roka nepodmienečne veľmi kruto či zjavne neprimerane trestnému činu, a to i s poukazom na to, že pomyselná škoda spôsobená skutkami 1/ a 2/ zodpovedá sume 2x 33 eur, teda nedosahuje ani len úroveň škody malej v zmysle § 125 Tr. zák., oddeľujúcej de facto trestný čin od priestupku. Ak by aj bol záver o vine správny, podmienený trest odňatia slobody by bol v predmetnej veci jediný prijateľný trest, pre ochranu spoločnosti dostatočný, ktorý by bolo možné označiť za nie neprimerane prísny a zodpovedajúci povahe súdeného činu.

Čo sa týka potom druhého uplatneného dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. v spojení s dovolacím dôvodom podľa § 374 ods. 3 Tr. por., tak tu s odkazom na výklad práva na obhajobu uvedený v náleze Ústavného súdu Slovenskej republiky z 26. januára 1999, sp. zn. II. ÚS 52/1998, ako i rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 4 Tz 9/2006 uviedol, že do tohto bolo v rámci uvedeného trestného konania zasiahnuté, a to jednak tým, že súdy nerešpektovali zásadu in dubio pro reo pri hodnotení dôkaznej situácie, a jednak tiež tým, že ich rozhodnutia o vine sa opierajú o dôkazy, ktoré boli vykonané v prípravnom konaní popierajúc zásadu kontradiktórnosti konania. V súvislosti s prvou výhradou obvinený predovšetkým zdôraznil, že proti jeho výpovedi, v ktorej svoju vinu poprel, nestojí žiadny iný dôkaz, resp. iba ak tvrdenie jediného svedka. Následne sa bližšie venoval jednotlivým svedeckým výpovediam, z ktorých podľa neho nevyplývajú vo vzťahu k nemu žiadne trestnoprávne relevantné okolnosti. Pokiaľ ide o druhú výhradu, tu poukázal na to, že v posudzovanej veci neboli naplnené podmienky na čítanie predchádzajúcich výpovedí svedkov S. a M. na hlavnom pojednávaní, keďže tieto sú nezákonné - boli vykonané v rozpore so zásadou kontradiktórnosti konania. O čase a termíne týchto úkonov nebol riadne a včas upovedomený zo strany vyšetrovateľa, čím mu bolo upreté právo sa ich zúčastniť. Telefonické upovedomenie o konanom výsluchu nie je procesne udržateľným postupom, nakoľko zákon nedovoľuje predvolávať na výsluchy svedkov telefonicky, ale len písomne, o čom však v spise nie je žiaden dôkaz.

S ohľadom na vyššie uvedené dôvody preto obvinený Q. T. záverom navrhol, aby dovolací súd vyslovil rozsudkom porušenie zákona v príslušných ustanoveniach, o ktoré sa dovolanie opiera, za súčasného zrušenia rozsudku odvolacieho súdu a tiež rozsudku súdu prvého stupňa - v časti sa ho týkajúcej a prikázania danej veci prvostupňovému súdu na nové prerokovanie a rozhodnutie. Vzhľadom na závažnosť skôr spomínaných záverov zároveň dovolaciemu súdu navrhol rozhodnúť v zmysle § 380 ods. 3 Tr. por. o odklade vykonateľnosti namietaného súdneho rozhodnutia do rozhodnutia o dovolaní.

Dňa 16. apríla 2014 bolo na súd prvého stupňa doručené písomné vyjadrenie prokurátora príslušnej okresnej prokuratúry k podanému dovolaniu. Tento v ňom v prvom rade upozornil na to, že argumentácia dovolateľa je v podstate totožná s tou, ktorá bola použitá v konaní pred prvostupňovým súdom či tiež v odvolacom konaní.

S odkazom na vyššie uvedené preto ohľadom dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por., odkázal na obe vydané rozhodnutia, ktorých zdôvodnenie vzťahujúce sa na výrok o vine, považuje za dostačujúce, logické a preskúmateľné. Obvinený bol v súlade s platným Trestným poriadkom vyzúšaný o procesných úkonoch, o čom je v spise záznam vyšetrovateľa. Tvrdenie obhajoby o tom, že Trestný poriadok neumožňuje predvolávať na výsluch svedkov telefonicky a telefonicky vyzúšať obvineného o plánovanom výsluchu svedka, nemá opodstatnenie, keďže predvolávanie má charakter opatrenia orgánu činného v trestnom konaní, či súdu a z ustálenej súdnej praxe je aj takýto spôsob predvolávania akceptovaný (poukázal tu analogicky na ust. § 62 ods. 1 Tr. por.). Vo vzťahu k skutočnostiam tvrdným obhajobou, ktorými sa táto snaží spochybniť skutkové zistenia, sa potom bližšie nevyjadroval z dôvodu ich bezpredmetnosti v dovolacom konaní.

Pokiaľ ide o druhý obhajobou uplatnený dovolací dôvod (podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.), tak tu prokurátor okrem odkazu na odôvodnenie použité v druhostupňovom rozsudku v súvislosti s výkladom pojmu spolupáchateľ v kontexte s § 270 ods. 2 Tr. zák., s ktorým sa v plnej miere stotožnil,

poznamenal, že výklad slovného spojenia - „dať falošné peniaze ako pravé“ použitý obhajobou je účelový a nerešpektuje ustálenú judikatúru z hľadiska výkladu pojmu spolupáchateľ (R 57/1970, R 1/1980, ZSP 56/1998). Rovnako tak považoval za potrebné dodať tiež to, že Trestný zákon na spáchanie trestného činu podľa § 270 ods. 2 nevyžaduje osobitnú vlastnosť, postavenie či spôsobilosť páchateľa (teda v danom prípade nemá osoba páchateľa charakter „špeciálneho subjektu“), a preto ani vo vzťahu k spolupáchateľovi sa nevyžaduje, aby tento mal osobitnú vlastnosť, postavenie či spôsobilosť.

Za neopodstatnené označil napokon prokurátor i tie dovolacie námietky, že rozhodnutie odvolacieho súdu je založené na nesprávnom použití hmotno-právneho ustanovenia § 34 ods. 4, ods. 5 písm. a/ Tr. zák. Ako totiž uviedol v tomto smere ďalej, v rámci druhostupňového konania bola výška uloženého trestu odňatia slobody obvinenému výrazne korigovaná v jeho prospech (oproti prvostupňovému rozsudku), pričom Krajský súd v Žiline zohľadnil všetky skutočnosti majúce vplyv na úvahu o výške trestu a svoje rozhodnutie podrobne zdôvodnil. Výška trestu bola stanovená rešpektujúc ustanovenie § 34 Tr. zák., keď súd riadne odôvodnil svoje úvahy, ktorými sa pri korekcii trestu riadil. Mantinelmi z hľadiska možnosti ukladania trestu obvinenému T. boli ustanovenia § 270 ods. 2, § 34 a § 39 Tr. zák., ktoré boli dodržané. Čo sa pritom týka porovnávania uloženého trestu s kvalifikačným znakom - malá škoda zo strany obhajoby, tak toto je podľa názoru prokurátora neodôvodnené, keďže znak skutkovej podstaty trestného činu - škoda je typický pre majetkovú trestnú činnosť (zločin falšovania, pozmeňovania a neoprávnenej výroby cenných papierov a peňazí podľa § 270 ods. 2 Tr. zák. je zaradený medzi trestné činy proti mene a trestné činy daňové a nie do kategórie trestných činov proti majetku).

Nakoľko teda podľa názoru prokurátora neboli v podanom dovolaní uvedené žiadne skutočnosti, zakladajúce niektorý z obhajobou uplatnených dovolacích dôvodov, navrhol toto v zmysle § 392 ods. 1 Tr. por. ako nie dôvodné zamietnuť (ak nebude rozhodnuté podľa § 382 písm. c/ Tr. por.).

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní obvineného skúmal procesné podmienky pre podanie dovolania a zistil, že toto bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu (§ 368 ods. 1, ods. 2 Tr. por. a § 566 ods. 3 Tr. por.), oprávnenou osobou prostredníctvom obhajcu (§ 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por. a § 373 ods. 1 Tr. por.), v zákonnej lehote a na príslušnom súde (§ 370 ods. 1, ods. 3 Tr. por.), a že spĺňa obligatórne obsahové náležitosti dovolania (§ 374 ods. 1, ods. 2 Tr. por.). Okrem toho zistil, že bola splnená aj podmienka dovolania podľa § 372 ods. 1, veta prvá Tr. por., keďže obvinený pred podaním dovolania využil svoje právo podať riadny opravný prostriedok a o tomto bolo rozhodnuté.

Najvyšší súd Slovenskej republiky však zároveň dospel k záveru, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, nakoľko je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por. (§ 382 písm. c/ Tr. por.).

Podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. dovolanie možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu.

Podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Podľa § 371 ods. 4, veta prvá Tr. por. dôvody podľa odseku 1 písm. a/ až g/ nemožno použiť, ak táto okolnosť bola tomu, kto podáva dovolanie, známa už v pôvodnom konaní a nenamietal ju najneskôr v konaní pred odvolacím súdom; to neplatí, ak dovolanie podáva minister spravodlivosti.

Podľa § 371 ods. 5 Tr. por. dôvody podľa odseku 1 písm. i/ a podľa odseku 3 nemožno použiť, ak zistené porušenie zákona zásadne neovplyvnilo postavenie obvineného.

Podľa § 371 ods. 7 Tr. por. dovolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

Podľa § 374 ods. 3 Tr. por. v dovolaní možno uplatňovať ako dôvod dovolania aj konanie na súde prvého stupňa, ak vytýkané pochybenia neboli napravené v konaní o riadnom opravnom prostriedku.

Podľa § 385 ods. 1 Tr. por. dovolací súd je viazaný dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené.

Dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným k náprave výslovne uvedených pochybení, pričom má byť len skutočne výnimočným prielomom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Možnosti podania dovolania musia byť preto obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia opravná inštancia.

Vo vzťahu k vyššie spomínanej viazanosti dovolacieho súdu dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené, treba poznamenať, že táto sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Tr. por.) a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Tr. por. z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Tr. por.

Z toho potom vyplýva, že v prípade, ak chybám, vytýkaným v podanom dovolaní v zmysle § 374 ods. 1 Tr. por. nezodpovedá dovolaťom označený dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por., ani iný dôvod dovolania uvedený v tomto (naposledy uvedenom) ustanovení, dovolací súd dovolanie odmietne podľa § 382 písm. c/ Tr. por. alebo zamietne podľa § 392 ods. 1 Tr. por., bez toho, aby zisťoval inú chybu napadnutého rozhodnutia alebo konania, ktorá by zodpovedala právnomu dôvodu dovolania označenému dovolaťom v zmysle § 374 ods. 2 Tr. por.

Ak ale dovolací súd zistí chybu rozhodnutia alebo konania, vecne špecifikovanú dovolaťom podľa § 374 ods. 1 Tr. por., ktorej pri jej správnej právnej (procesnej) kvalifikácii zodpovedá iný dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por., než ktorý dovolať uviedol v dovolaní v zmysle § 374 ods. 2 Tr. por., dovolací súd vyhovie dovolaniu postupom podľa § 386 a nasledujúcich ustanovení Tr. por. a zistenú chybu vo výroku svojho rozsudku podradí pod dovolací dôvod zodpovedajúci zákonu (viď uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 16. augusta 2011, sp. zn. 2 Tdo 30/2011, uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 120/2012).

Pokiaľ ide o dovolanie obvineného Q. T., tak tu treba v prvom rade uviesť, že tam uvádzané dôvody sú v podstate len zopakovaním toho, čo menovaný uvádzal počas celého súdneho konania (t.j. dovolanie obsahovo zodpovedá jeho skoršej obhajobe). Z toho potom okrem iného vyplýva, že v rámci daného dovolacieho konania bolo povinnosťou najvyššieho súdu sa zaoberať námietkami obvineného spadajúcimi pod dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por., keďže tieto boli uplatňované už skôr, v pôvodnom konaní (§ 371 ods. 4, veta prvá Tr. por.)

Skôr než sa dovolací súd vyjadrí k týmto jednotlivým uplatneným výhradám, považuje za potrebné k už spomínanému dovolaciemu dôvodu vo všeobecnosti poukázať na to, že právo na obhajobu je v zmysle tohto potrebné chápať ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu. Daný dovolací dôvod môže byť pritom naplnený len v takom prípade, ak zistené porušenie práva na obhajobu bolo zásadné, t.j. ak došlo v trestnom konaní k takému pochybeniu, ktoré malo resp. mohlo mať vplyv na priebeh či samotný konečný výsledok tohto konania.

Dovolať v podanom dovolaní upozorňoval na to, že výsluchy svedkov S. a M. boli v prípravnom konaní vykonané v rozpore so zásadou kontradiktórnosti konania resp. nerešpektujú jeho právo na obhajobu, keďže sa ich nemohol zúčastniť (o čase a termíne týchto úkonov nebol riadne a včas upovedomený zo strany vyšetrovateľa), a preto ich ako nezákonné nebolo možné čítať na hlavnom pojednávaní, a následne sa tiež ani na ne odvolávať v rámci vydaných rozhodnutí.

Najvyšší súd po preštudovaní spisového materiálu zistil nasledovné:

- na č. l. 231 spisu sa nachádza úradný záznam vyšetrovateľa z 1. júla 2009 o tom, že toho istého dňa bol obvinený T. telefonicky vyzvolený o výsluchu svedka M., ktorý sa uskutočnil 2. júla 2009;
- na č. l. 234 spisu sa nachádza úradný záznam vyšetrovateľa o tom, že tento dňa 22. apríla 2010 telefonicky upovedomil obvineného T. o výsluchu svedka S. naplánovaného na 26. apríl 2010;
- na č. l. 235, tiež 285 spisu sa nachádza úradný záznam vyšetrovateľa z 28. júna 2010, v ktorom je uvedené, že tento sa dňa 25. júna 2010 telefonicky skontaktoval s obvineným T. na tam uvedenom telefónnom čísle s tým, že mu oznámil termín výsluchu svedka M. - 28. jún 2010;
- na č. l. 329 spisu sa nachádza úradný záznam vyšetrovateľa z 25. októbra 2010 o tom, že dňa 19. októbra 2010 sa telefonicky spojil s obvineným T., ktorého upovedomil o výsluchu svedka M. konaného dňa 21. októbra 2010;
- v čase upovedomovania obvineného tento nemal zvoleného obhajcu a ani nešlo u neho o prípad povinnej obhajoby;
- všetky vyššie uvedené svedecké výsluchy boli vykonané bez prítomnosti obvineného T.;
- k čítaniu zápisníc z vyššie uvedených výsluchov, vykonaných v prípravnom konaní, bolo na hlavnom pojednávaní prístupné na návrh prokurátora v zmysle § 264 ods. 1 Tr. por.

Vo vzťahu k výhradám obvineného najvyšší súd uvádza, že nie je pravdou, že jediný zákonný spôsob ako možno upovedomovať príslušné osoby o plánovaných procesných úkonoch je písomná forma. Zo žiadneho zákonného ustanovenia takáto povinnosť pre orgány činné v trestnom konaní nevyplýva. Telefonické vyzvolenie o termíne výsluchu svedka je bežnou praxou (rovnako tak je možné obhajobu s tým oboznámiť aj osobne), súdnou praxou vo všeobecnosti uznávanou, pričom ani najvyšší súd nemá žiadnu pochybnosť o tom, že v posudzovanej veci bol obvinený zo strany vyšetrovateľa riadne upovedomený o všetkých skôr spomínaných svedeckých výsluchoch. Ak bol o nich upovedomený, mal teda potom možnosť sa ich aj zúčastniť, čo však v rámci prípravného konania ani raz nevyužil (dokonca nie je v spise ani zmienka o tom, že by sa obvinený takejto svojej účasti na uvedených výsluchoch domáhal, že by žiadal v prípravnom konaní zopakovať niektorý z už vykonaných výsluchov za jeho účasti).

Zo skôr uvedeného teda vyplýva, že výsluchy svedkov M. a S. boli vykonané v prípravnom konaní zákonným spôsobom, plne rešpektujúc práva obvineného, pričom neskôr boli týmito zápisnicami o ich skorších výpovediach (ich časti) rovnako v súlade so zákonom na hlavnom pojednávaní predložené za účelom vysvetlenia rozporov. Žiadne porušenie práva obvineného na obhajobu v tejto súvislosti najvyšší súd nezistil. Čo sa týka zásady kontradiktórnosti, tak tu je potrebné predovšetkým poznamenať, že na jej zachovanie postačuje už samotná skutočnosť, že obhajoba mala možnosť sa zúčastniť toho - ktorého procesného úkonu.

Pokiaľ ide o rozhodnutia vydané v posudzovanej veci, ktoré sú napádané v podanom dovolaní zo strany obvineného, tak tieto sa podľa zistení najvyššieho súdu opierajú o dôkazy vykonané v súlade so zákonom, keď bolo tiež plne rešpektované právo obvineného na obhajobu ako i zásada kontradiktórnosti.

Čo sa týka potom ďalších okolností uvádzaných dovolateľom v súvislosti s dovolacím dôvodom uvedeným v § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por., tak tieto treba označiť za irelevantné, keďže smerujú len vo vzťahu k skutkovým zisteniam súdov nižších stupňov, či hodnoteniu jednotlivých vo veci vykonaných dôkazov, ktorých preskúmavanie je v dovolacom konaní vylúčené. Obvinený v podanom dovolaní rozoberá vo veci vykonané dôkazy a podáva ich vlastné priaznivejšie hodnotenie (iné toho, k akému dospeli konajúce súdy), keď napokon dochádza k záveru o nerešpektovaní zásady „in dubio pro reo“ pri hodnotení dôkaznej situácie.

Vyššie uvedeného dovolacieho dôvodu a ani žiadneho iného sa obvinený nemôže úspešne dovolávať len s poukazom na nesprávne vyhodnotený skutkový stav resp. s poukazom na nepoužitie zásady „in dubio pro reo“, keďže by to odporovalo viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., ktoré vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok, nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu.

Vo vzťahu k druhému dovolaciemu dôvodu uvedenému v § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. treba potom predovšetkým uviesť, tak z jeho dikcie vyplýva, že vo vzťahu k zistenému skutku je možné dovolaním namietať výlučne vady právne, a teda to, že skutok tak, ako bol súdom zistený, bol nesprávne právne kvalifikovaný. Popri vadách, ktoré sa týkajú právneho posúdenia skutku, možno tiež vytýkať iné nesprávne hmotnoprávne posúdenie. Rozumie sa ním zhodnotenie otázky, ktorá nespočíva priamo v právnej kvalifikácii skutku, ale v právnom posúdení inej okolnosti majúcej význam z hľadiska hmotného práva.

Tak ako bolo naznačené už skôr, daná úprava teda výslovne vylučuje možnosť uplatňovania námietok voči skutkovým zisteniam, čo znamená, že v uvedenom dovolacom konaní nie je možné preskúmať a hodnotiť správnosť či úplnosť zisteného skutku, preverovať dostatočnosť vykonaného dokazovania ako ani správnosť hodnotenia jednotlivých dôkazov. Skutkový stav je v prípade rozhodovania o dovolaní hodnotený iba z toho hľadiska, či skutok alebo iná okolnosť skutkovej povahy boli správne právne posúdené, t.j. či boli právne kvalifikované v súlade s príslušnými ustanoveniami hmotného práva. Revízia skutkových zistení a záverov urobených súdmi nižšieho stupňa už v dovolacom konaní (konanom na podklade dovolania obvineného) neprichádza do úvahy.

Pokiaľ ide potom konkrétne o posudzované dovolanie, tak s tu uvedenými právnymi úvahami obvineného ohľadom nemožnosti posudzovať jeho konanie ako spolupáchateľstvo k zločinu falšovania, pozmeňovania a neoprávnenej výroby cenných papierov a peňazí spolupáchateľstvom podľa § 20 k § 270 ods. 2 Tr. zák., sa nemožno v žiadnom prípade stotožniť.

V prvom rade treba poznamenať, že Trestný zákon pre spáchanie trestného činu uvedeného v § 270 ods. 2 nepredpokladá u páchatel'a nejakú osobitnú vlastnosť, spôsobilosť či postavenie, ale naopak jeho páchatel'om a tak i spolupáchateľ'om môže byť ktokoľvek (všeobecný subjekt).

Čo sa týka samotného spolupáchateľ'stva (§ 20 Tr. zák.), tak tu považuje najvyšší súd najmä s poukazom na obsah dovolania za potrebné zdôrazniť, že toto nevyžaduje, aby sa všetci spolupáchatelia zúčastnili na trestnej činnosti rovnakou mierou, ale stačí, že naplňajú objektívnu stránku rovnakej skutkovej podstaty (stačí, ak trestná činnosť spolupáchateľ'ov vo svojom súhrne predstavuje konanie naplňujúce príslušné ustanovenie osobitnej časti Trestného zákona). V podrobnostiach najvyšší súd potom v danom ohľade odkazuje na príslušnú časť napadnutého druhostupňového rozhodnutia (str. 18 a nasl.), kde sa krajský súd skutočne podrobne a vyčerpávajúco vyjadril jednak všeobecne k tomu, kedy možno hovoriť o spolupáchateľ'stve a jednak tiež konkrétne i k naplneniu jednotlivých znakov spolupáchateľ'stva u obvineného T. (boli tu splnené tak objektívne ako i subjektívne podmienky). S uvedeným odôvodnením sa i najvyšší súd plne stotožňuje a má teda za to, že konajúce súdy nepochybili, ak konanie obvineného (jeho účasť na posudzovaných skutkoch) posúdili ako spolupáchateľ'stvo.

Pokiaľ ide o súdmi nižšieho stupňa použitú právnu kvalifikáciu na nimi ustálený skutkový stav (tento je pre dovolací súd záväzný), tak aj napriek vyššie uvedenému tu možno vytknúť jeden nedostatok, ktorého sa konajúce súdy dopustili, a to konkrétne pokiaľ ide o skutok uvedený v bode 2/ napadnutého rozsudku. Tento bolo totiž potrebné podľa názoru najvyššieho súdu posúdiť len ako pokus k trestnému činu podľa § 270 ods. 2 druhá alinea Tr. zák., keďže v danom prípade k daniu falšovaných peňazí do obehu ako pravých nedošlo, a teda trestný čin - na rozdiel od prvej situácie - dokonaný nebol.

Nakoľko ale pokus trestného činu je rovnako trestný ako dokonaný trestný čin (§ 14 ods. 2 Tr. zák.), spomínané pochybenie právneho charakteru zásadne neovplyvnilo postavenie obvineného, a preto s prihliadnutím na § 371 ods. 5 Tr. por. nemožno len s poukazom na to odvodzovať naplnenie dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.

A napokon ako neopodstatnenú treba hodnotiť i námietku ohľadom neprimeranosti uloženej trestnej sankcie, keď nemal by podľa názoru obvineného ukladaný nepodmienečný trest, ale len trest podmienečný, a to s prihliadnutím na § 34 ods. 4, ods. 5 písm. a/ Tr. zák. či čl. 49 ods. 3 Charty základných práv Európskej únie.

Vo všeobecnosti tu možno najskôr zdôrazniť, že Trestný poriadok upravuje vo vzťahu k výroku o treste dva dovolacie dôvody uvedené v § 371 ods. 1 písm. h/, a to v prípade, ak bol uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby alebo ak bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávaný trestný čin nepripúšťa.

Vo vzťahu k tomu tvrdeniu obvineného, že súd pri ukladaní trestu nevzal do úvahy § 34 ods. 4 ani ods. 5 písm. a/ Tr. zák., poukazuje najvyšší súd na to, že ide len o všeobecné hľadiská stanovené pre voľbu druhu trestu a jeho výmeru (podobne ako napr. § 34 ods. 1, ods. 3 Tr. zák.), ktorých prípadného nerešpektovania sa nemožno domáhať v zmysle žiadneho dovolacieho dôvodu a nemožno ich dokonca podriaďovať ani pod „nesprávne použitie iného hmotnoprávneho ustanovenia“, zakladajúce dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. (uvedený dovolací dôvod môže však naproti založiť nesprávna aplikácia takých hmotnoprávných ustanovení kogentnej povahy, viažucich sa k rozhodovaniu o treste, akými sú ust. § 41, § 42 o ukladaní úhrnného, spoločného a súhrnného trestu, či ust. § 47 ods. 2 Tr. zák.).

Vzájomný vzťah dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. a § 371 ods. 1 písm. h/ Tr. por. je taký, že prvý z nich je všeobecným hmotnoprávnym dôvodom a druhý špeciálnym hmotnoprávnym dôvodom vzťahujúcim sa k výroku o treste. Z logiky tohto vzťahu potom vyplýva, že samotný výrok o treste (nemyslíme tu teda situáciu, keď výrok o treste nemôže obstať v dôsledku toho, že je chybný výrok o vine) okrem prípadov nesprávnej aplikácie ustanovení kogentnej povahy viažucej sa k rozhodovaniu o treste môže byť napadnutý prostredníctvom nie všeobecného, ale len prostredníctvom špeciálneho dovolacieho dôvodu, ktorý sa viaže k takému výroku. (viď k tomu bližšie stanovisko trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. Tpj 46/2010, prijaté 14. júna 2010, ktoré bolo uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 5/2011).

Dovolací súd konštatuje, že pokiaľ ide o odvolací Krajský súd v Žiline, tento v prípade obvineného Q. T. správne zistil dôvod pre ukládanie trestu odňatia slobody pod dolnú hranicu zákonom stanovenej trestnej sadzby, a teda splnenie podmienok pre použitie ust. § 39 Tr. zák. o mimoriadnom znížení trestu (zobral do úvahy dĺžku konania, a to tiež s prihliadnutím na obťažnosť veci, postoj obvineného k trestnému stíhaniu a procesný postup orgánov činných v trestnom konaní). Následne podľa § 270 ods. 2, § 38 ods. 3, § 36 písm. j/, § 39 ods. 1 Tr. zák. tomuto uložil trest odňatia slobody vo výmere 3 rokov a 6 mesiacov.

Za spáchanie zločinu falšovania, pozmeňovania a neoprávnenej výroby cenných papierov a peňazí podľa § 270 ods. 2 Tr. zák. hrozí uloženie trestu odňatia slobody od 7 do 10 rokov. Po úprave tejto trestnej sadzby - z dôvodu prevažujúceho pomeru poľahčujúcich okolností - v zmysle § 38 ods. 3 Tr. zák. („znižuje sa horná hranica zákonom ustanovenej trestnej sadzby o jednu tretinu“) bolo možné ukladať trest v sadzbe 7 rokov až 9 rokov. Aplikujúc § 39 ods. 1 Tr. zák. napokon druhostupňový súd mohol obvinenému Q. T. ukladať aj pod uvedenú dolnú hranicu takto stanoveného trestu (t.j. pod 7 rokov), nie však menej ako 2 roky (§ 39 ods. 3 písm. d/ Tr. zák.).

Z vyššie uvedeného je teda zrejmé, že obvinenému právoplatne uložený nepodmienečný trest (takýto druh trestu zákon za stíhaný trestný čin umožňoval) bol vymeraný v súlade so zákonom, v rámci zníženej trestnej sadzby, neporušujúc zároveň obmedzenie uvedené v § 39 ods. 3 Tr. zák. Dovolacia námietka o neprimeranosti trestu, či jeho neproporcionálnosti stíhanému skutku (podľa obvineného mu mal byť uložený trest odňatia slobody s podmienečným odkladom) je teda irelevantná a nemôže znamenať naplnenie žiadneho dovolacieho dôvodu.

Z vyššie uvedeného je teda zrejmé, že najvyšší súd nezistil opodstatnenosť obvineným uplatnených dovolacích námietok z pohľadu žiadneho dovolacieho dôvodu, a preto nemohol inak, ako dovolanie obvineného podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietnuť. Tiež treba záverom dodať, že s poukazom na uvedené neprichádzalo potom do úvahy ani rozhodnutie podľa § 380 ods. 3 Tr. por. o odklade

vykonateľnosti namietaného súdneho rozhodnutia do rozhodnutia o dovolaní (navyše - ako vyplýva z obsahu spisu - takéto rozhodnutie by nebolo možné ani vtedy, ak by dovolanie bolo uznané za dôvodné, keďže obvinený Q. T. 7. apríla 2014 už nastúpil výkon trestu).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.